



Samenvatting

Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) is erop gericht om ontwikkel en onderwijskansen van kinderen, die een risico op achterstand hebben, te vergroten. Dit kan door achterstanden zo vroeg mogelijk te signaleren, te voorkomen en terug te dringen. Op lokaal niveau hebben gemeenten en onderwijs voor GOAB een wettelijke taak. Hiertoe ontvangt de gemeente Maastricht vanaf 2019 een geormerkt rijksbudget. Deze middelen worden grotendeels ingezet voor voorschool- en vroegschoolse educatie (VVE). Dit doet de gemeente niet alleen, maar samen met de educatieve en maatschappelijke partners. Ter voorbereiding op de nieuwe beleidsperiode, heeft er in 2023 een onafhankelijke evaluatie plaatsgevonden door adviesbureau Sardes over de beleidsperiode 2019-2022. Met instemming van voorliggende nieuwe nota Onderwijsachterstandenbeleid 2024-2027 wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichting.

Beslispunten

1. Instemmen met de nota Onderwijsachterstandenbeleid 2024-2027.
2. De nota Onderwijsachterstandenbeleid ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 12 september 2023:

Conform.



1. Aanleiding

Er is een nieuwe beleidsperiode aangebroken voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB). Voorafgaand aan het opstellen van een nieuwe nota, heeft een onafhankelijke evaluatie plaatsgevonden van de beleidsperiode 2019-2022. De evaluatie is uitgevoerd door adviesbureau Sardes waarbij een intensief proces heeft plaatsgevonden met alle betrokken partners (onderwijs, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg) rondom onderwijsachterstanden. De evaluatie heeft ook geleid tot bouwstenen, aandachtspunten en maatregelen voor de nieuwe periode en heeft geleid tot de nieuwe nota Onderwijsachterstanden 2024-2027.

2. Context

Een groot deel van het onderwijsachterstandenbeleid is Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Dat is een programma dat erop gericht is om onderwijs- en/of ontwikkelingsachterstand bij jonge kinderen te verminderen. VVE is bedoeld voor kinderen die een risico lopen om met een taalachterstand aan het basisonderwijs te starten. Daarmee is de inzet van VVE een belangrijke preventieve voorziening om mogelijke taal- en ontwikkelingsachterstanden op latere leeftijd te voorkomen. Daarnaast draagt het onderwijsachterstandenbeleid draagt bij aan de Sociale visie 2040 waarin kansengelijkheid een speerpunt is

Voor de beeldvorming: In de gemeente Maastricht woonden in 2022 6.277 kinderen tussen de 2.5 en 12 jaar. Daarvan waren 1.195 peuters tussen de 2,5 en 4 jaar. Van deze peuters waren er volgens de CBS-criteria 210 (18%) kinderen die binnen de groep van de kinderen met het hoogste risico op onderwijsachterstand vielen. Het daadwerkelijk aantal kinderen dat geïndiceerd werd in Maastricht, lag veel hoger. Dat waren er namelijk 485. Het bereik van de doelgroepkinderen was in 2022 goed en kwam uit op 87,6%.

3. Gewenste situatie

Het uitgangspunt voor de nieuwe beleidsperiode is om een inhoudelijk en financieel gezond OAB-beleid neer te zetten dat een samenhangend en betaalbaar integraal beleid vormt voor Maastrichtse kinderen met als doel iedereen zoveel mogelijk een gelijke start te geven aan hun onderwijstijd. Uit de evaluatie over de beleidsperiode 2019-2022 kwamen veel goede zaken naar voren en die worden in stand gehouden. Er wordt dan ook verder gebouwd aan het huidige beleid. Tegelijkertijd moeten we voor de komende jaren ook een stabiele (financiële) basis creëren. Er is namelijk ook gebleken dat kinderen een ve-indicatie krijgen die eigenlijk niet primair gebaat zijn bij een 'taalinjectie' maar dat óf het kind een andere ontwikkelingsvraag heeft óf dat de ouder een ondersteuningsbehoefte heeft. Daarom is het van belang om in de komende periode VVE-aanbod beschikbaar te hebben voor de kinderen die een 'taalinjectie' nodig hebben, sociaal medische indicatie beschikbaar te hebben voor



ouders die tijdelijk ontlast moeten worden en gebouwd gaat worden aan inclusieve kinderopvang zodat kinderen die gebruik maken van kinderopvang met een andere ondersteuningsvraag dan VVE óók bij de kinderopvang terecht kunnen en adequaat ondersteund worden.

Uit de evaluatie is gebleken dat de kosten vanaf 2021 zijn gaan stijgen en boven de beschikbare Rijksmiddelen uitkomen. De kosten zijn wel binnen het totale beschikbare budget voor Onderwijsachterstanden gebleven dus aangevuld met de gemeentelijke middelen. Voor de nieuwe beleidsperiode is bekeken welke maatregelen er genomen kunnen worden. Adviesbureau Sardes heeft samen met de gemeente en alle betrokken partners een intensief traject doorlopen om de maatregelen in kaart te brengen en gezamenlijk te kijken naar de best passende maatregelen voor de komende beleidsperiode.

In onderstaande tabel treft u een overzicht van de beheersmaatregelen om te komen tot een financieel gezond onderwijsachterstandenbeleid.

Hanteren van de doelgroepdefinitie conform Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) zonder lokale uitbreidingen vanaf uiterlijk 1 januari 2025 met als streven de indicaties terug te brengen naar 300 i.p.v. 485.	Voor bestaande klanten wijzigt niets. Dat betekent dat dit voor de financiën niet direct tot besparing leidt maar dat er een uitfasering is met een doorlooptijd van 2,5 jaar. Tegelijkertijd moet, samen met beleid jeugd, gebouwd worden aan inclusieve kinderopvang om ook die kinderen op andere ontwikkelingsvragen vroegtijdig te kunnen begeleiden.
De inkomensafhankelijke ouderbijdrage wijzigen van 10 uur gratis naar 8 uur gratis voor alle ouders.	Voor de eerste 8 uur per week betalen ouders een inkomensafhankelijke bijdrage. Deze is afhankelijk van de hoogte van het bruto jaarinkomen. Voor de door het consultatiebureau geïndiceerde peuters, zijn de extra 8 uur per week (voorheen 10) volledig voor rekening van de gemeente Maastricht. Dit geldt voor ouders met nieuwe peuters vanaf 1 januari 2024 (dus niet voor bestaande klanten).



<p>Vanaf 1 januari 2024 de extra financiering van 'zware' groepen wijzigen. In het nog huidige beleid vindt extra financiering plaats aan groepen die meer dan 20% doelgroepkinderen hebben. Dit is erg laag. Aansluitend bij andere gemeenten, de extra financiering aanpassen vanaf 60% doelgroep kinderen (verhouding 60%VVE/40%regulier).</p>	<p>In 2023 zijn 17 locaties met 20-59% doelgroepkinderen. Voor de 17 locaties die deze middelen zouden verliezen, gaat het in totaal om € 138.000.</p>
<p>De gemeente Maastricht hanteert, ten opzichte van andere gemeenten, een relatief hoog opslagtarief van € 2,30 per uur (in vergelijking met andere omliggende gemeenten). Dit uurtarief geldt voor alle peuters op de VE-groep.</p>	<p>Het tarief wordt vooralsnog aangehouden. Begin 2024 starten met een kostprijsonderzoek om inzicht te krijgen in de opslag van de uurprijs. Afhankelijk van het kostprijsonderzoek, kunnen wijzigingen doorgevoerd worden na besluitvorming van het college van Burgemeester en Wethouders.</p>

Monitoring

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het VVE-beleid en daarmee voor het verzorgen en bewaken van een goede kwaliteit. De kwaliteit wordt door toezicht en handhaving gewaarborgd aansluitend bij de wettelijke kwaliteitseisen zonder aanvullende lokale eisen. Voor de monitoring is de gemeente Maastricht, samen met de Heuvellandgemeenten, aangesloten op de peutermonitor sinds eind 2021.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het onderwijsachterstandenbeleid en VVE is erop gericht om onderwijs- en/of ontwikkelingsachterstand(en) bij jonge kinderen te verminderen. VVE is bedoeld voor kinderen die een risico lopen om met een achterstand aan het basisonderwijs te starten. Daarmee is de inzet van VVE een belangrijke preventieve voorziening om mogelijke taal- en ontwikkelingsachterstanden op latere leeftijd te voorkomen en kansengelijkheid te bevorderen.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.



6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing.

8. Financiën

Voor de uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid 2024-2027 komen de beschikbare middelen uit verschillende posten, namelijk; de rijksbijdrage voor onderwijsachterstandenbeleid, de middelen in het gemeentefonds voor niet-doelgroep peuters van wie de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag en inzet van eigen gemeentelijke inbreng ten behoeve van het onderwijsachterstandenbeleid (deze vallen onder de post 'overige middelen).

	2023	2024	2025	2026	2027
Rijksbijdrage	3.354.413	3.354.413	3.354.413	3.354.413	3.354.413
Overige middelen	445.072	445.072	445.072	445.072	445.072
Balanspost	265.000	-	-	-	-
Totaal	4.064.485	3.799.485	3.799.485	3.799.485	3.799.485
Prognose	4.064.485	3.799.485	3.799.485	3.799.485	3.799.485

De hoogte van de balanspost is op 1 januari 2023 € 1.340.439,-. Inzet balanspost 2023 is € 265.000 het restantbudget van € 1.075.439 zal conform collegenota van 13 december 2022, vrijvallen in de jaarrekening 2023.

In voorliggend plan worden financiële maatregelen ingebouwd om een gezond financieel onderwijsachterstandenbeleid te voeren. De rijksbijdrage is bedoeld voor onderwijsachterstanden en er wordt gestuurd om het onderwijsachterstandenbeleid te bekostigen uit de rijksbijdrage. De overige middelen worden ook volledig ingezet voor onderwijsachterstanden en om naar de transformatiedoelen toe te werken naar inclusieve kinderopvang en normaliseren zodat in totaliteit uitvoering te gegeven kan worden aan de opgaves rondom het onderwijsachterstandenbeleid.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.



10. Participatie tot heden

Het voorliggende beleidsplan onderwijsachterstandenbeleid 2024-2027 is tot stand gekomen op basis van een grondige en uitgebreide evaluatie van de periode 2019-2022. Dit is gebeurd onder leiding van adviesbureau Sardes en waar intensief met onderwijs, kinderopvang en jeugdgezondheidszorg is gesproken.

11. Voorstel

- Instemmen met de nota Onderwijsachterstandenbeleid 2024-2027.
- De nota Onderwijsachterstandenbeleid 2024-2027 ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Uitvoering van de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) gebeurt door de gecertificeerde kinderopvangorganisaties en de schoolbesturen primair onderwijs in Maastricht.